

CMS Experiment at the LHC, CERN

Data recorded: 2011-Jun-25 06:34:20.986785 GMT(08:34:20 CEST)

Run/Event: 167675/876658967

Master Classes 2013

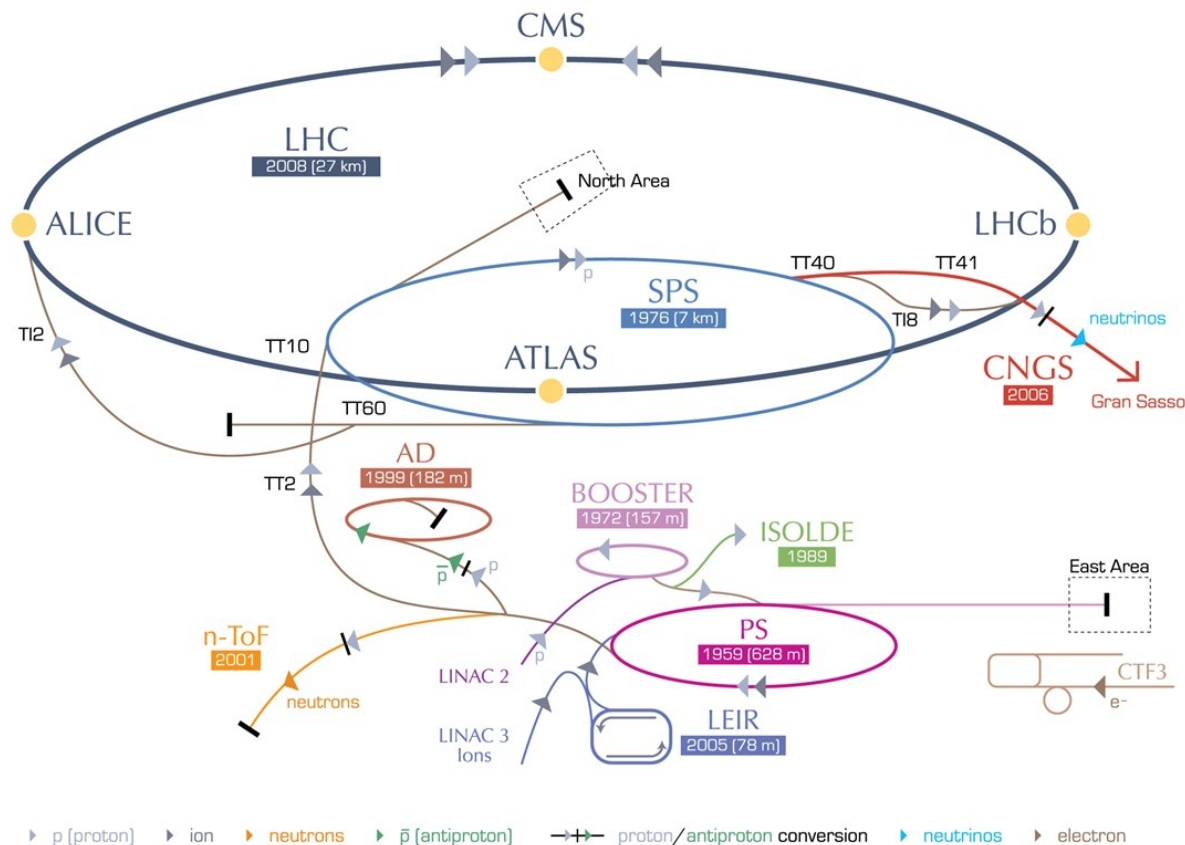
Bozony W i Z w danych zebranych przez eksperyment CMS

Wielki Zderzacz Hadronów

CERN's accelerator complex

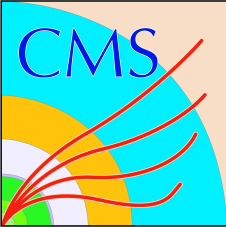

LHC Large Hadron Collider SPS Super Proton Synchrotron PS Proton Synchrotron
 AD Antiproton Decelerator CTF3 Clic Test Facility CNGS Cern Neutrinos to Gran Sasso ISOLDE Isotope Separator OnLine DEvice
 LEIR Low Energy Ion Ring LINAC LINear ACcelerator n-ToF Neutrons Time Of Flight

European Organization for Nuclear Research | Organisation européenne pour la recherche nucléaire

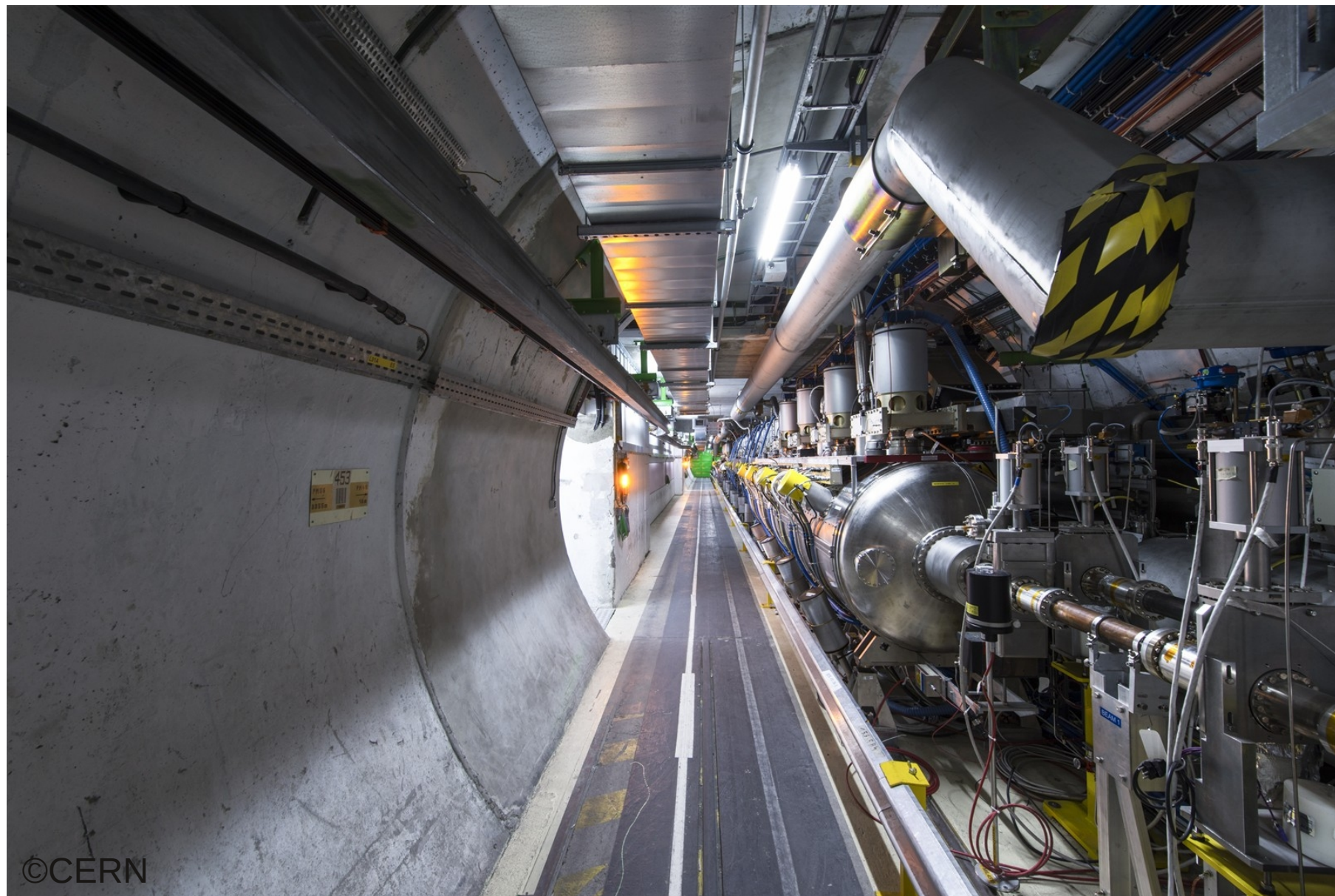
© CERN 2008

Wielki Zderzacz Hadronów

DETEKTOR CMS

Masa całkowita : 14 000 ton
Średnica : 15 m
Długość : 28.7 m
Pole magnetyczne : 3.8 T

JARZMO ZWROTNE
12 500 ton

DETEKTORY ŚLADOWE

Pikselowy ($100 \times 50 \mu\text{m}$) $\sim 16 \text{ m}^2 \sim 66 \text{ M}$ kanałów
Paskowy ($80 \times 180 \mu\text{m}$) $\sim 200 \text{ m}^2 \sim 9.6 \text{ M}$ kanałów

NADPRZEWODZĄCY SOLENOID

Cewka z niobku tytanu zasilana $\sim 18\,000 \text{ A}$

KOMORY MIONOWE

Beczka: 250 komór DT, 480 komór RPC
Pokrywy: 468 komór CSC, 432 komory RPC

PRESHOWER

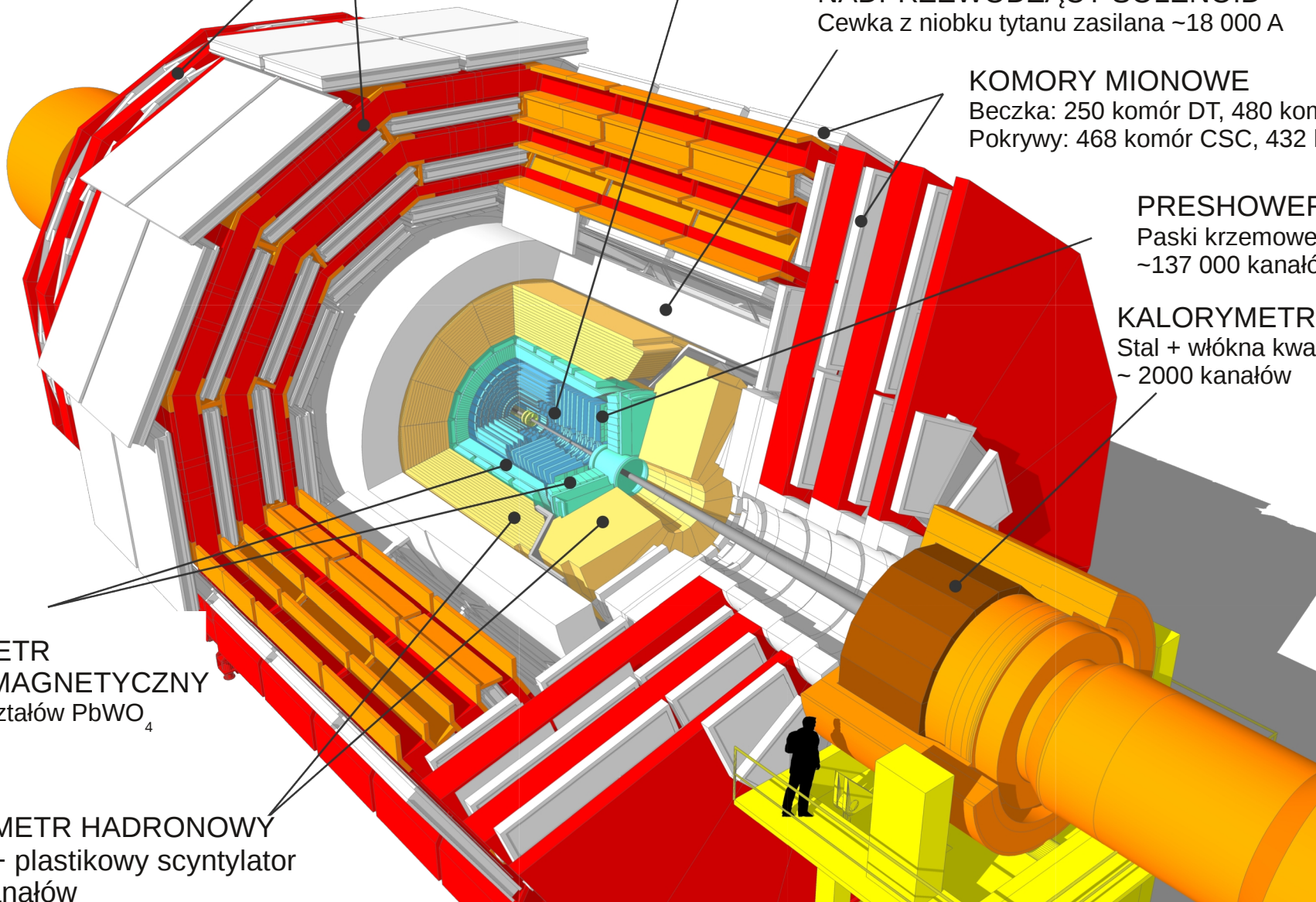
Paski krzemowe $\sim 16 \text{ m}^2$
 $\sim 137\,000$ kanałów

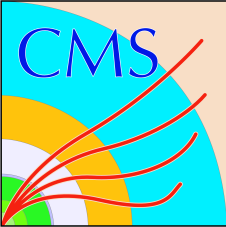
KALORYMETR PRZEDNI

Stal + włókna kwarcowe
 ~ 2000 kanałów

KALORYMETR
ELEKTROMAGNETYCZNY
 $\sim 76\,000$ kryształów PbWO_4

KALORYMETR HADRONOWY
Mosiądz + plastikowy scyntylator
 ~ 7000 kanałów

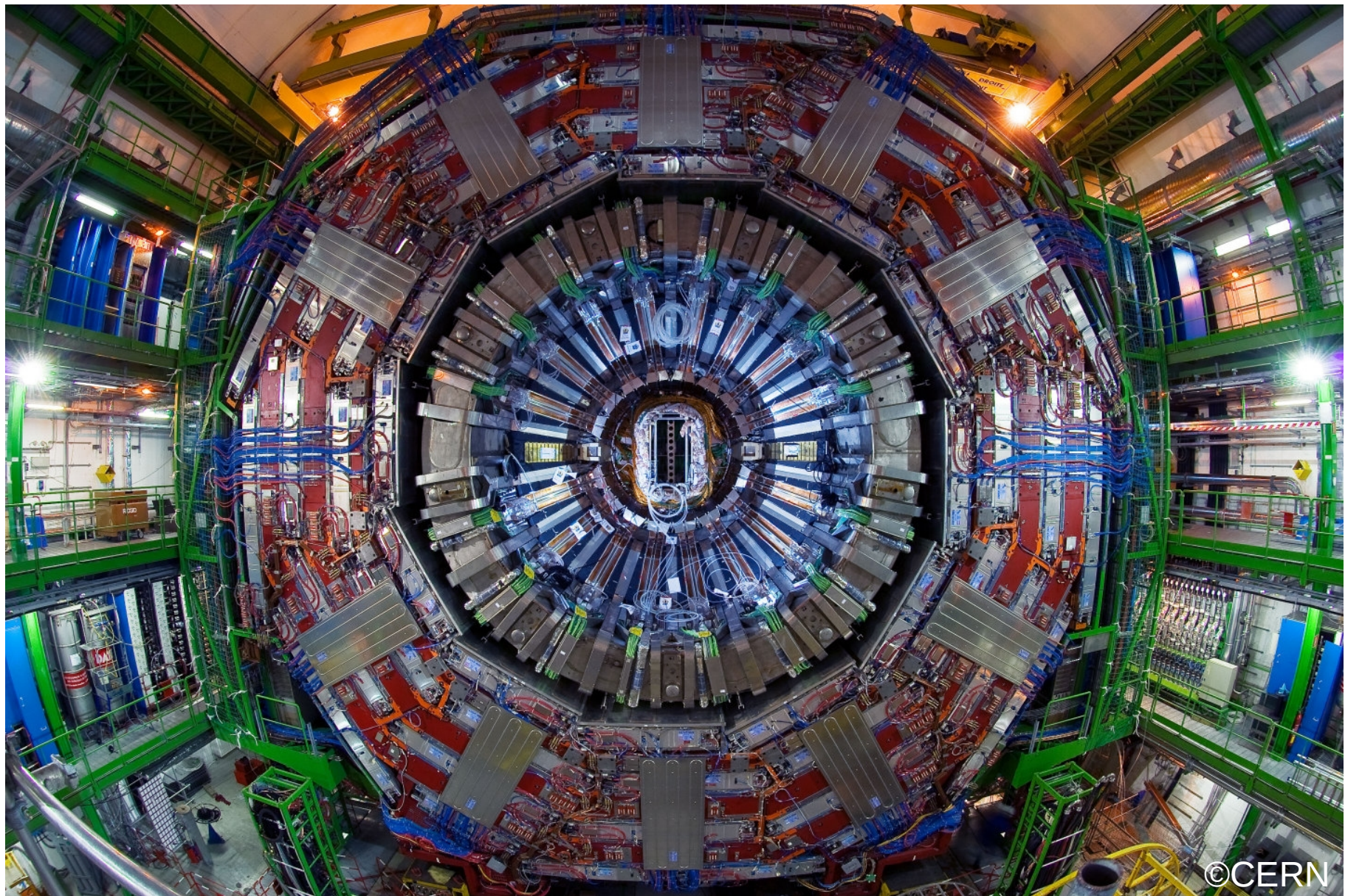

Pusta hala detektora CMS

©CERN

©CERN

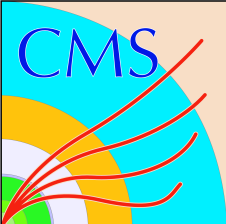
Podstawowe obiekty

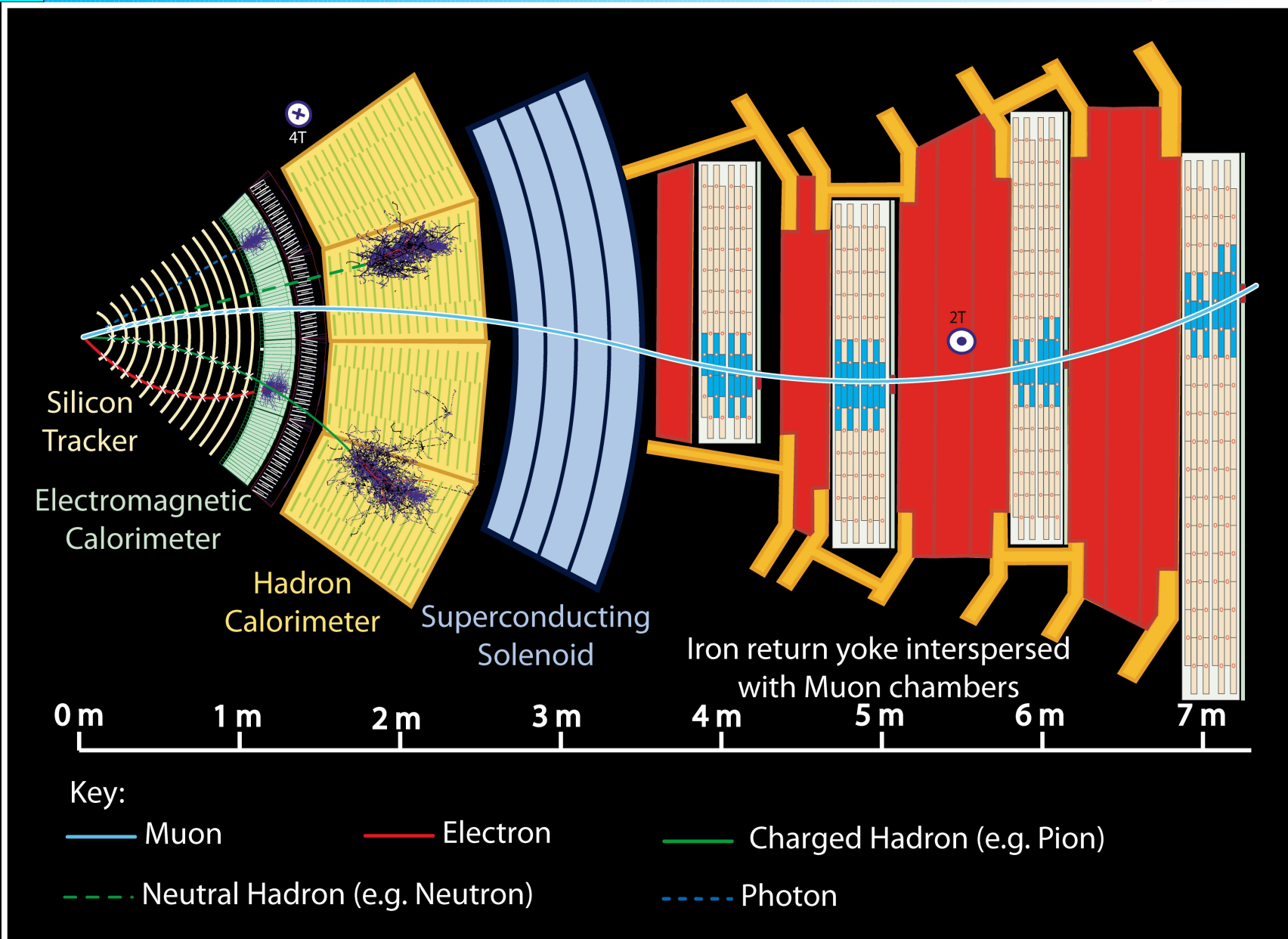
• Korzystając z danych zebranych przez różne elementy detektora CMS możemy zidentyfikować kilka podstawowych typów cząstek które powstały w zderzeniach:

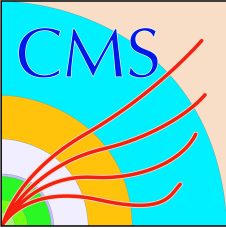
- **Elektrony**
- **Miony**
- **Fotony**
- **Hadrony naładowane** (np. protony)
- **Hadrony neutralne** (np. neutrony)
- **Pośrednio neutrina**

Z tych elementów rekonstruujemy bardziej złożone obiekty. Jakież?
To zależy od czego, czego szukamy.

Detektor CMS

Zadania badawcze

0) Identyfikacja przypadków produkcji i rozpadu bozonów W i Z
(Istnienie bozonów W i Z jest jednym z podstawowych postulatów Modelu Standardowego. Bozon W zaobserwowano po raz pierwszy w CERNie w 1982 w zderzeniach proton-antyproton)

1) Wyznaczenie stosunku liczby przypadków produkcji W do liczby przypadków produkcji Z: **W/Z**
(Pomiar stosunków wielkości przewidywanych przez teorię pozwala na jej dokładne testowanie. Często stosunki dwóch liczb można wyznaczyć z mniejszym błędem doświadczalnym niż dla każdej z osobna)

Zadania badawcze

2) Wyznaczenie stosunku liczby przypadków rozpadów

$W^{+/-} \rightarrow \mu^{+/-} \nu$ do rozpadów $W^{+/-} \rightarrow e^{+/-} \nu$: **e/μ**

(Model teoretyczny dokładnie przewiduje jak często bozony rozpadają się na miony a jak często na elektrony. Możemy sprawdzić te przewidywania.)

3) Wyznaczenie stosunku liczby przypadków W^+ do W^- : **W^+/W^-**

(Zderzamy ze sobą dwa protony - ładunek początkowy to +2. Czy bozony o ładunku „+” będą się pojawiały tak samo często jak te o ładunku „-”?)

Zadania badawcze

4)Utworzenie rozkładu masy dla przypadków zidentyfikowanych jako produkcja i rozpad bozonu Z lub pary bozonów Z
(Analiza rozkładu masy jest podstawowym sposobem poszukiwania nowych cząstek. Objawem obecności nowej cząstki jest „górką” w rozkładzie masy)

Zadania badawcze: podsumowanie

- 0) Identyfikacja: bozon W, Z lub „tło”
- 1) Obliczenie stosunku W/Z
- 2) Bozon W: identyfikacja kanału rozpadu: elektronowy lub mionowy
- 3) Bozon W: identyfikacja ładunku: „+” lub „-”
- 4) Bozon Z (lub dwa bozony Z): wyznaczenie masy

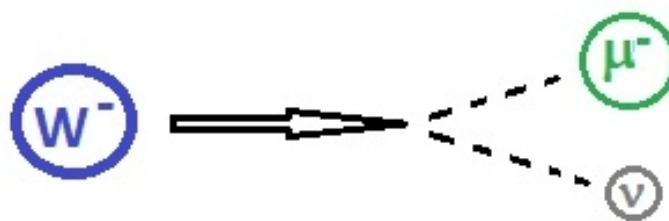

Rozpady cząstek W i Z

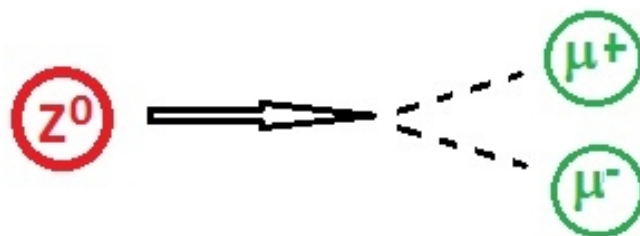

- cząstki W i Z rozpadają się natychmiast po utworzeniu
- **w detektorze obserwujemy tylko (niektóre) ich produkty rozpadu:**

np. $W^- \rightarrow \mu^- \nu$:

lub $Z^0 \rightarrow \mu^- \mu^+$:

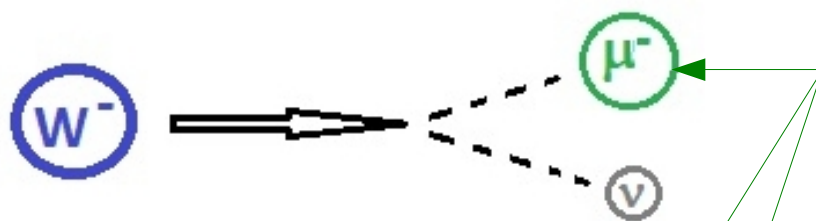

- Cząstki W i Z mogą się rozpadać na wiele sposobów.
Dziś nas będą interesowały tylko rozpady
 $Z^0 \rightarrow \mu^- \mu^+$, $Z^0 \rightarrow e^- e^+$, $W \rightarrow \mu \nu$ oraz $W \rightarrow e \nu$

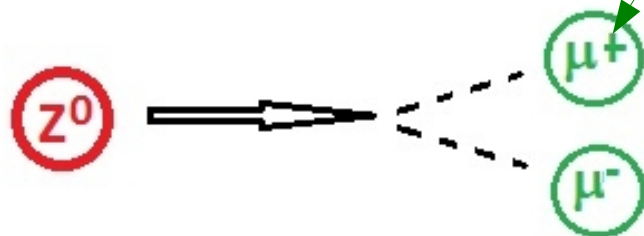
- cząstki W i Z rozpadają się natychmiast po utworzeniu
- **w detektorze obserwujemy tylko (niektóre) ich produkty**

rozpadu:

np. $W^- \rightarrow \mu^- \nu$:

lub $Z^0 \rightarrow \mu^- \mu^+$:

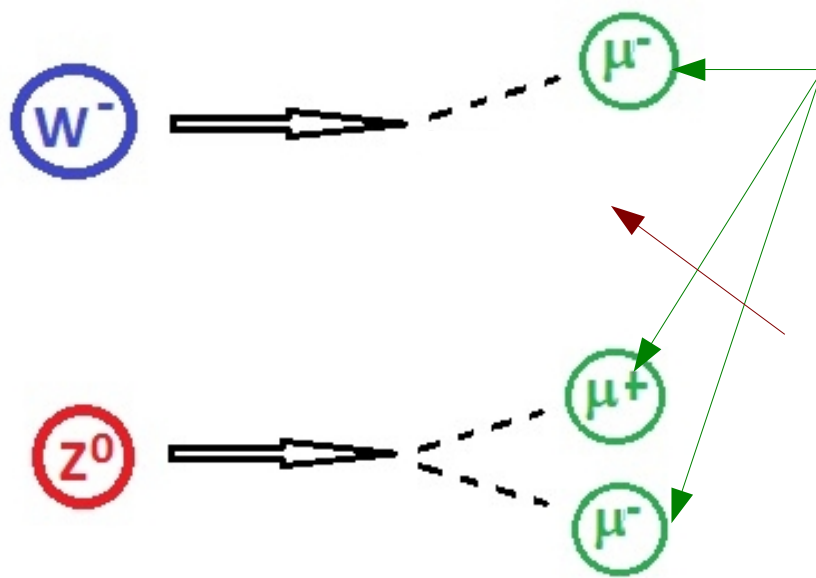

- Cząstki naładowane - obserwujemy ich tory
- Miony: dolatują aż do komór mionowych

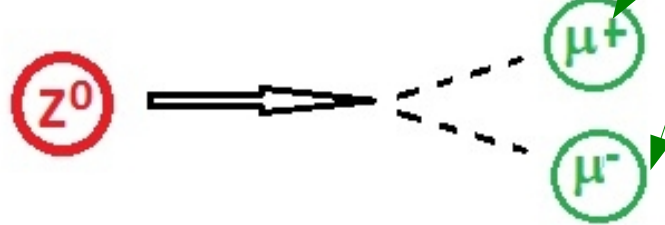
- Cząstki W i Z mogą się rozpadać na wiele sposobów.
Dziś nas będą interesowały tylko rozpady
 $Z^0 \rightarrow \mu^- \mu^+$, $Z^0 \rightarrow e^- e^+$, $W \rightarrow \mu \nu$ oraz $W \rightarrow e \nu$

- cząstki W i Z rozpadają się w czasie około 10^{-8} s po utworzeniu
- **w detektorze obserwujemy tylko (niektóre) ich produkty rozpadu:**

np. $W^- \rightarrow \mu^- \nu$:

lub $Z^0 \rightarrow \mu^- \mu^+$:

- Cząstki naładowane - obserwujemy ich tory
- Miony: dolatują aż do komór mionowych
- Neutrino – oddziałują bardzo słabo z materią – nie obserwujemy ich bezpośrednio.

O obecności neutrin wnioskujemy na podstawie bilansu pędu w płaszczyźnie prostopadłej wo wiązki – tzw. brakującej energii

Neutrina

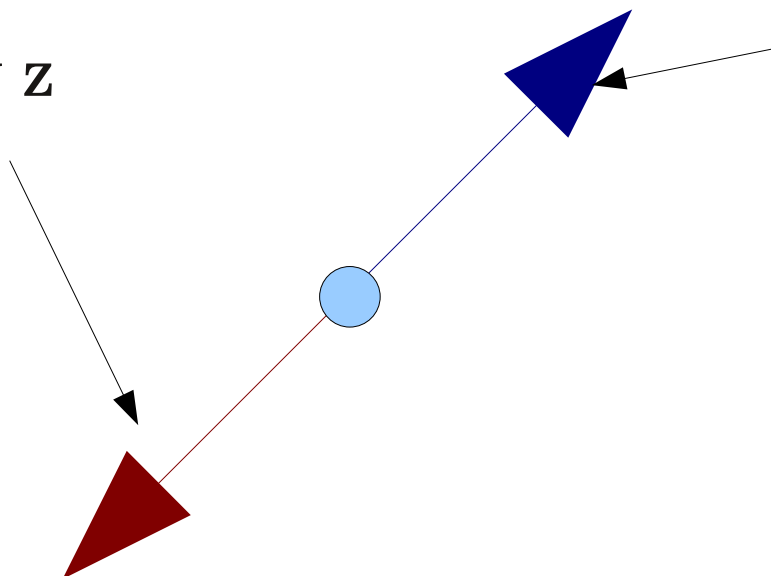

W płaszczyźnie poprzecznej do osi wiązki protonów wektorowa suma pędu wynosi 0.

Brakująca energia - wektor, który musimy dodać, by z widzialną częścią sumował się do 0.

Wektorowa suma pędu wszystkich „widzialnych” cząstek

Zakładamy, że brakująca energia to suma pędu neutrin

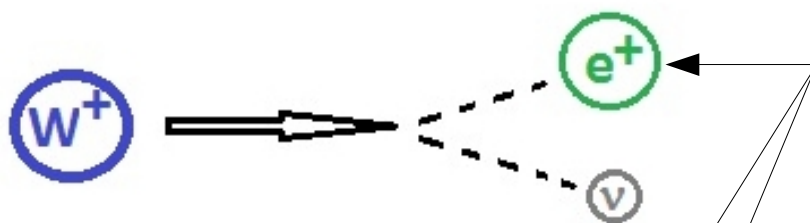

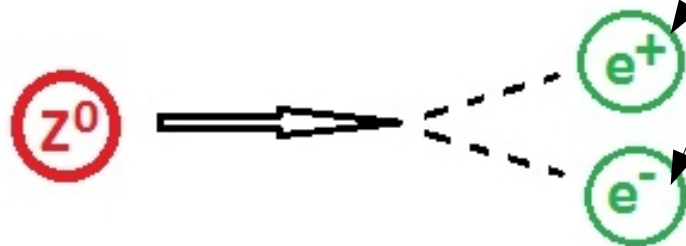
Rozpady cząstek W i Z

np. $W^+ \rightarrow e^+ \nu$:

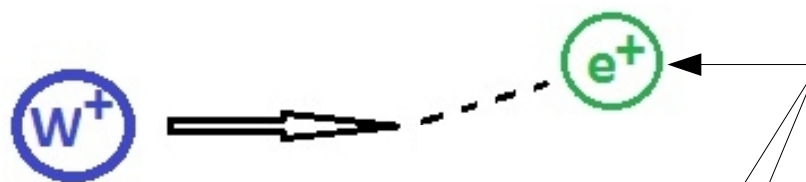

lub $Z^0 \rightarrow e^- e^+$:

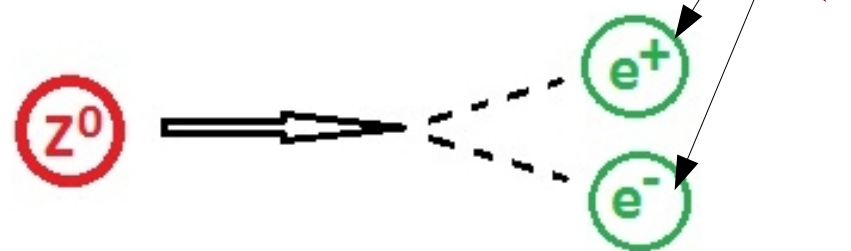

- Cząstki naładowane - obserwujemy ich tory
- Elektrony: zatrzymują się w kalorymetrze elektromagnetycznym i dają tam sygnał

np. $W^+ \rightarrow e^+ \nu$:

lub $Z^0 \rightarrow e^- e^+$:

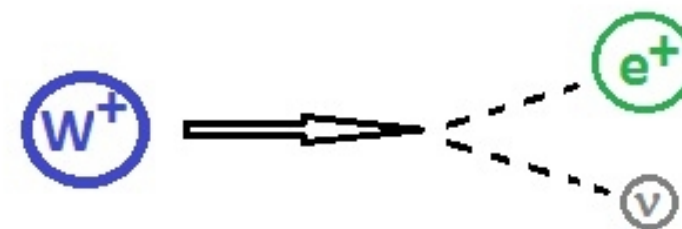
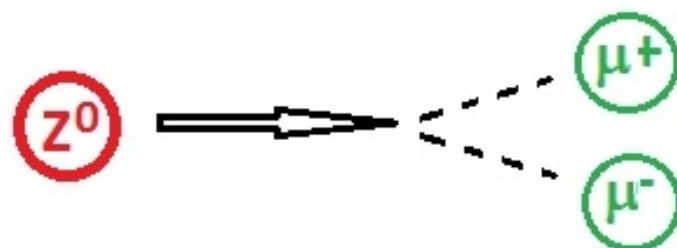
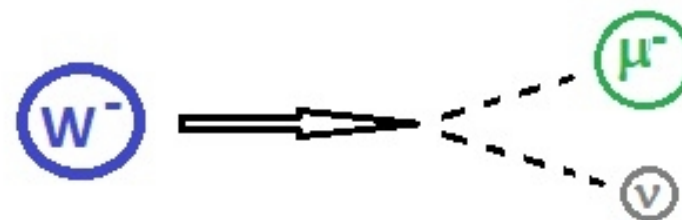
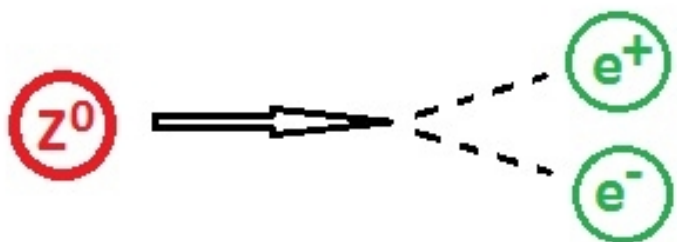

- Cząstki naładowane - obserwujemy ich tory
- Elektrony: zatrzymują się w kalorymetrze elektromagnetycznym i dają tam sygnał
- Neutrino – oddziałują bardzo słabo z materią – nie obserwujemy ich bezpośrednio

O obecności neutrin wnioskujemy na podstawie bilansu pędu w płaszczyźnie prostopadłej do wiązki – tzw. brakującej energii

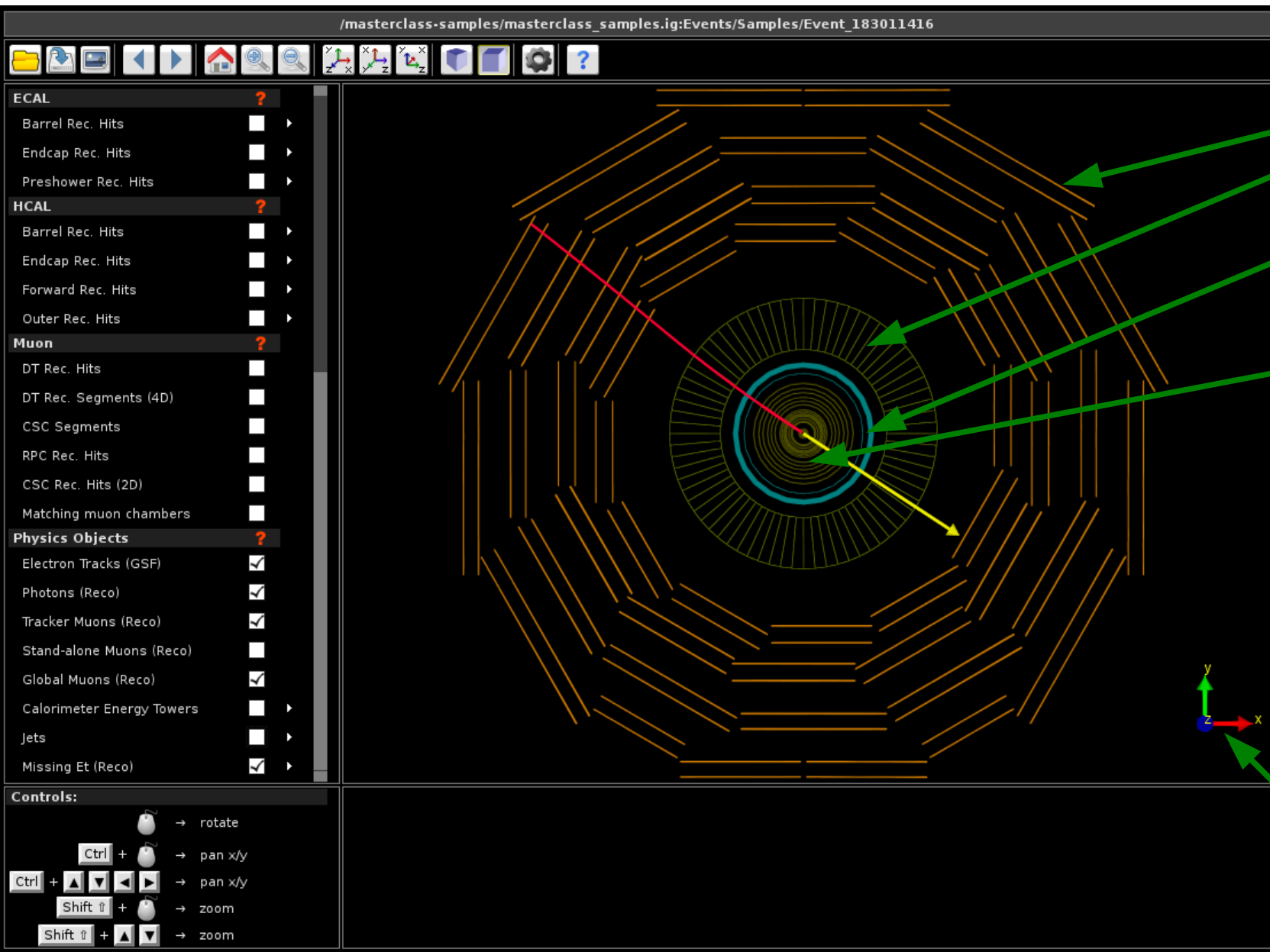

Rozpady W i Z: podsumowanie

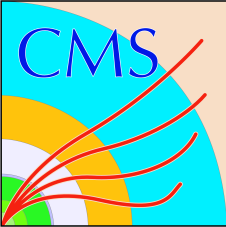
ISpy - wizualizacja

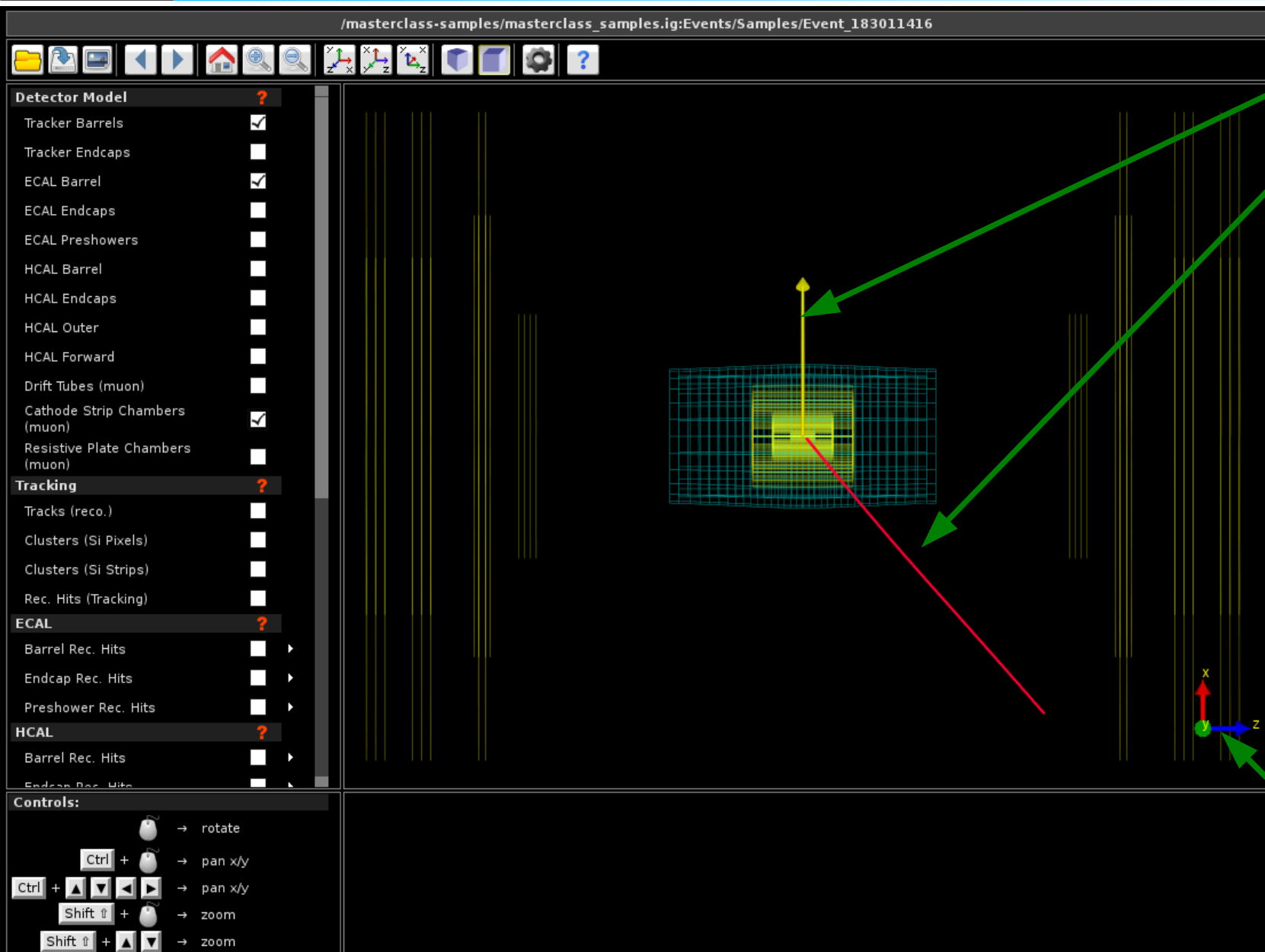
Elementy detektora:

- komory mionowe
- kalorymetr hadronowy
- kalorymetr elektromagnetyczny
- detektor śladowy

Rzut X-Y: w płaszczyźnie prostopadłej do osi wiązki

ISpy - wizualizacja

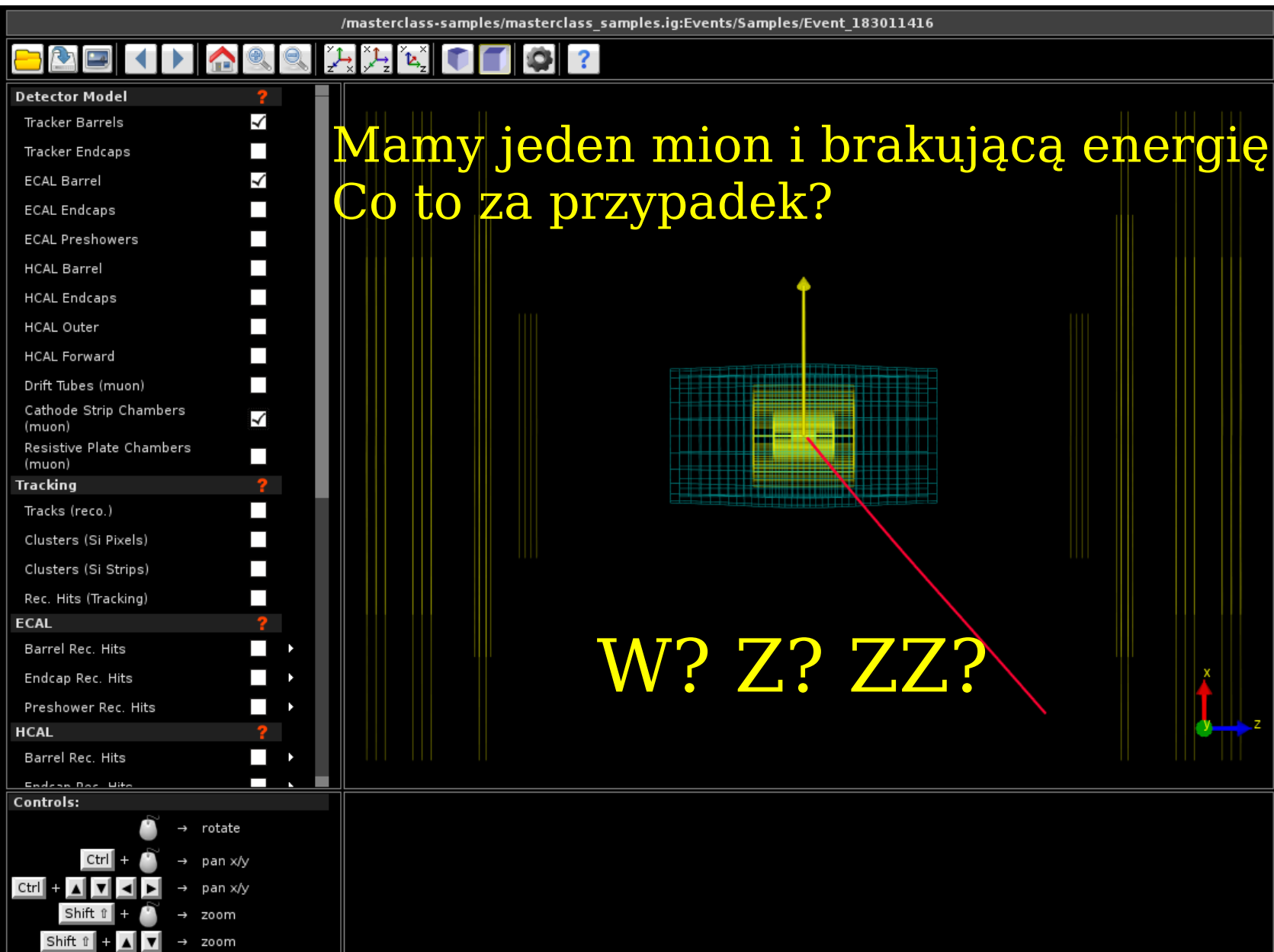
Obiekty fizyczne:

- brakująca energia
- mion

Rzut X-Z: w płaszczyźnie wiązki

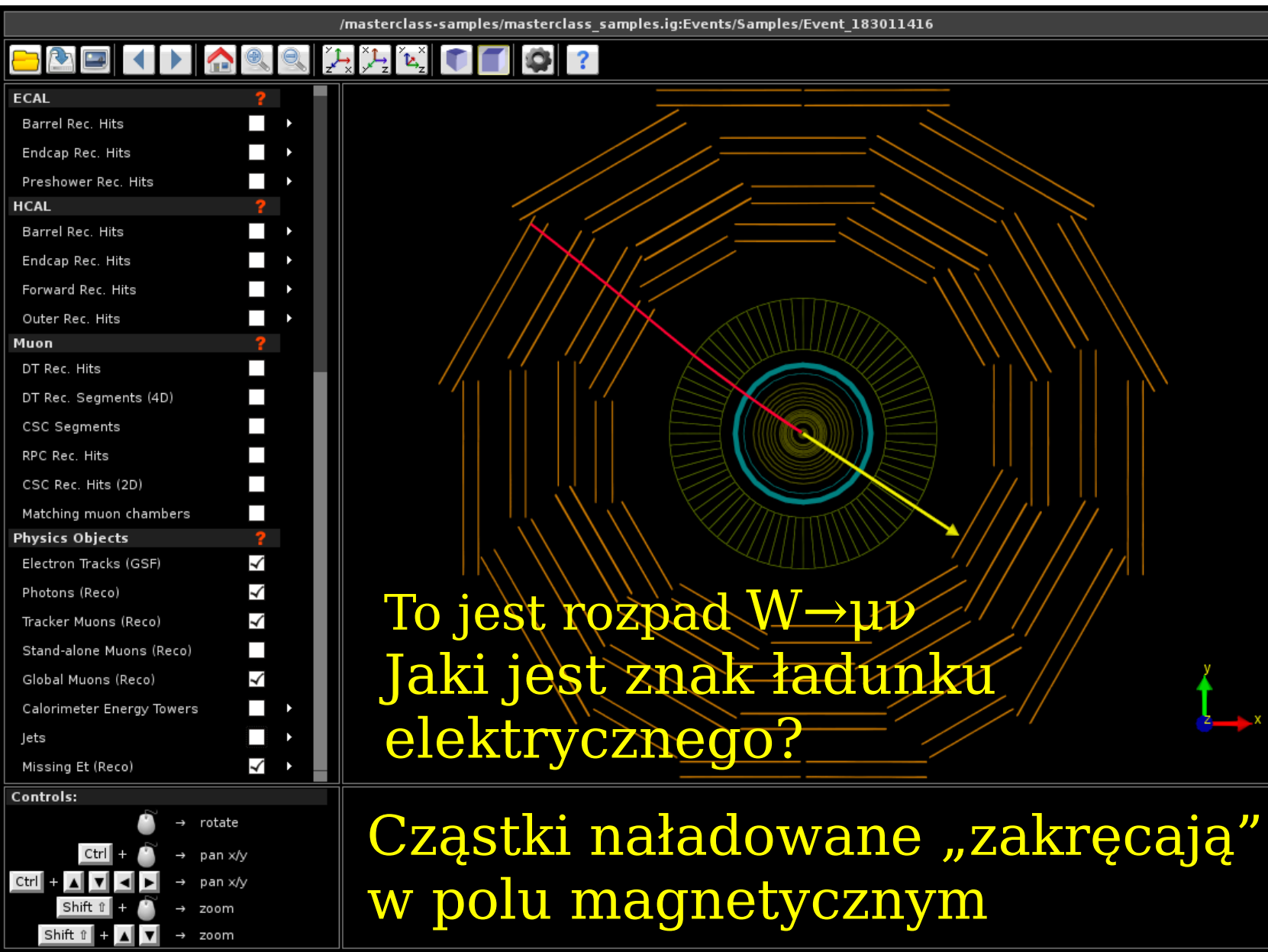

ISpy - wizualizacja

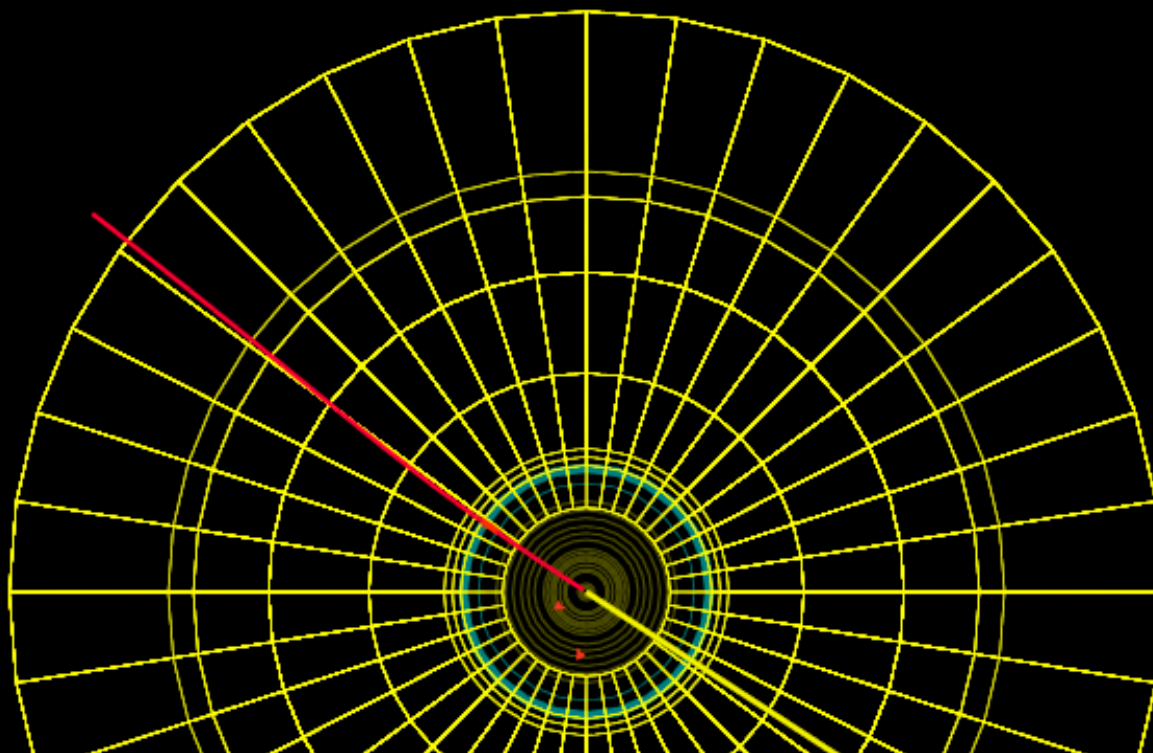

ISpy - wizualizacja

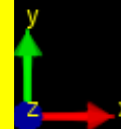

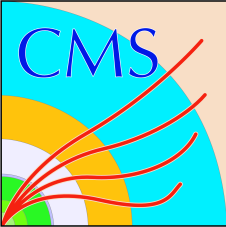

ISpy - wizualizacja

- Z ustawienia pola magnetycznego detektora CMS wynika kierunek zakrzywienia torów cząstek:
- zgodnie ze wskazówkami zegara $\rightarrow$ „+”
  - przeciwnie do wskazówek zegara $\rightarrow$ „-”

ISpy - wizualizacja

/masterclass-samples/masterclass_samples.ig:Events/Samples/Event_44208170

ECAL ?

- Barrel Rec. Hits ☒
- Endcap Rec. Hits ☒
- Preshower Rec. Hits ☐

HCAL ?

- Barrel Rec. Hits ☐
- Endcap Rec. Hits ☐
- Forward Rec. Hits ☐
- Outer Rec. Hits ☐

Muon ?

- DT Rec. Hits ☐
- DT Rec. Segments (4D) ☐
- CSC Segments ☐
- RPC Rec. Hits ☐
- CSC Rec. Hits (2D) ☐

Physics Objects ?

- Electron Tracks (GSF) ☒
- Photons (Reco) ☒
- Tracker Muons (Reco) ☐
- Stand-alone Muons (Reco) ☐
- Global Muons (Reco) ☒
- Calorimeter Energy Towers ☐
- Jets ☐
- Missing Et (Reco) ☒

Controls:

- rotate
- Ctrl + → pan x/y
- Ctrl + ↑ ↓ ← → → pan x/y
- Shift + → zoom
- Shift + ↑ ↓ → zoom

Mamy dwa elektrony.
Co to za przypadek?

W? Z? ZZ?

Rejestracja wyników

Stawiamy „1” w odpowiednim polu

EditGrid

Spreadsheet / qnmasterclasses / CMSWZ2012cern1603

File Edit View Format Insert Data Share Publish Collaborate Macro Help

T14 f00

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
	Dataset	Ord No	Ev No	electron	muon	W+ cand	W- cand	W cand	Z cand	"zoo"	ZZ cand	Mass	Mass-->odd
1	masterclass_1	1	104488192										
2	masterclass_1	2	104883322										
3	masterclass_1	3	106817913										
4	masterclass_1	4	109019570										
5	masterclass_1	5	110202776										
6	masterclass_1	6	111147144										
7	masterclass_1	7	137440354								1	127.05	
8	masterclass_1	8	143928422										
9	masterclass_1	9	145942990										
10	masterclass_1	10	149498854										
11	masterclass_1	11	150447432										
12	masterclass_1	12	151909513										
13	masterclass_1	13	152676268										
14	masterclass_1	14	155762440										
15	masterclass_1	15	157942843										
16	masterclass_1	16	169927245										
17	masterclass_1	17	174571372										
18	masterclass_1	18	183011416										

Rejestracja wyników

Dla przypadków Z lub ZZ wartość masy pojawia się automatycznie

EditGrid

Spreadsheet / qnmasterclasses / CMSWZ2013cern1603

File Edit View Format Insert Data Share Publish Collaborate Macro Help

T14 fwo

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Dataset	Ord No	Ev No	electron	muon	W+ cand	W- cand	W cand	Z cand	"zoo"	ZZ cand	Mass	Mass-->odd
2	masterclass_1	1	104488192										
3	masterclass_1	2	104883322										
4	masterclass_1	3	106817913										
5	masterclass_1	4	109019570										
6	masterclass_1	5	110202776										
7	masterclass_1	6	111147144										
8	masterclass_1	7	137440354										
9	masterclass_1	8	143928422										
10	masterclass_1	9	145942990										
11	masterclass_1	10	149498854										
12	masterclass_1	11	150447432										
13	masterclass_1	12	151909513										
14	masterclass_1	13	152676268										
15	masterclass_1	14	155762440										
16	masterclass_1	15	157942843										
17	masterclass_1	16	169927245										
18	masterclass_1	17	174571372										
19	masterclass_1	18	183011416										

Rejestracja wyników

Dla przypadków Z lub ZZ wartość masy zaokrąglamy „ręcznie” do najbliższej liczby nieparzystej

EditGrid

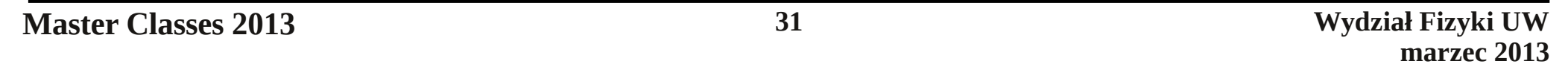
Spreadsheet / qnmasterclasses / CMSWZ2013cern1603

File Edit View Format Insert Data Share Publish Collaborate Macro Help

M8 f_{∞} 127

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	Dataset	Ord No	Ev No	electron	muon	W+ cand	W- cand	W cand	Z cand	"zoo"	ZZ cand	Mass	Mass-->odd			
2	masterclass_1	1	104488192													
3	masterclass_1	2	104883322													
4	masterclass_1	3	106817913													
5	masterclass_1	4	109019570													
6	masterclass_1	5	110202776													
7	masterclass_1	6	111147144													
8	masterclass_1	7	137440354								1	127.05	127			
9	masterclass_1	8	143928422													
10	masterclass_1	9	145942990													
11	masterclass_1	10	149498854													
12	masterclass_1	11	150447432													
13	masterclass_1	12	151909513													
14	masterclass_1	13	152676268													
15	masterclass_1	14	155762440													
16	masterclass_1	15	157942843													
17	masterclass_1	16	169927245													
18	masterclass_1	17	174571372													
19	masterclass_1	18	183011416													

<-- enter in massplot tab

- Każda para ma do przeanalizowania 100 przypadków.
- Najpóźniej o 15:00 kończymy analizę i podsumowujemy wyniki

Do dzieła!